

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

Projektarbejdsformen

Projektarbejdsformen

Øvelse: "Det gode projekt"

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

- **Find et projekt og beskriv det kort**
  - Mål
  - Deltagere
  - Resultat
  - Etc...
- **Find sammen i grupper og diskuter jeres projekterfaringer**
  - Find de vigtigste fælles træk ved "Det gode projekt"

Projektarbejdsformen

Hvad kendetegner et projekt?

- **Opgaven**
  - Kan ikke løses i driftsorganisationen
  - Unik
  - Ofte tværfaglig
  - Målrettet
  - Udviklingskarakter
  - Løsningen har særlig betydning
  - Der kræves en betydelig indsats
- **Organisering**
  - Tidsafgrænset
  - Tværorganisatorisk

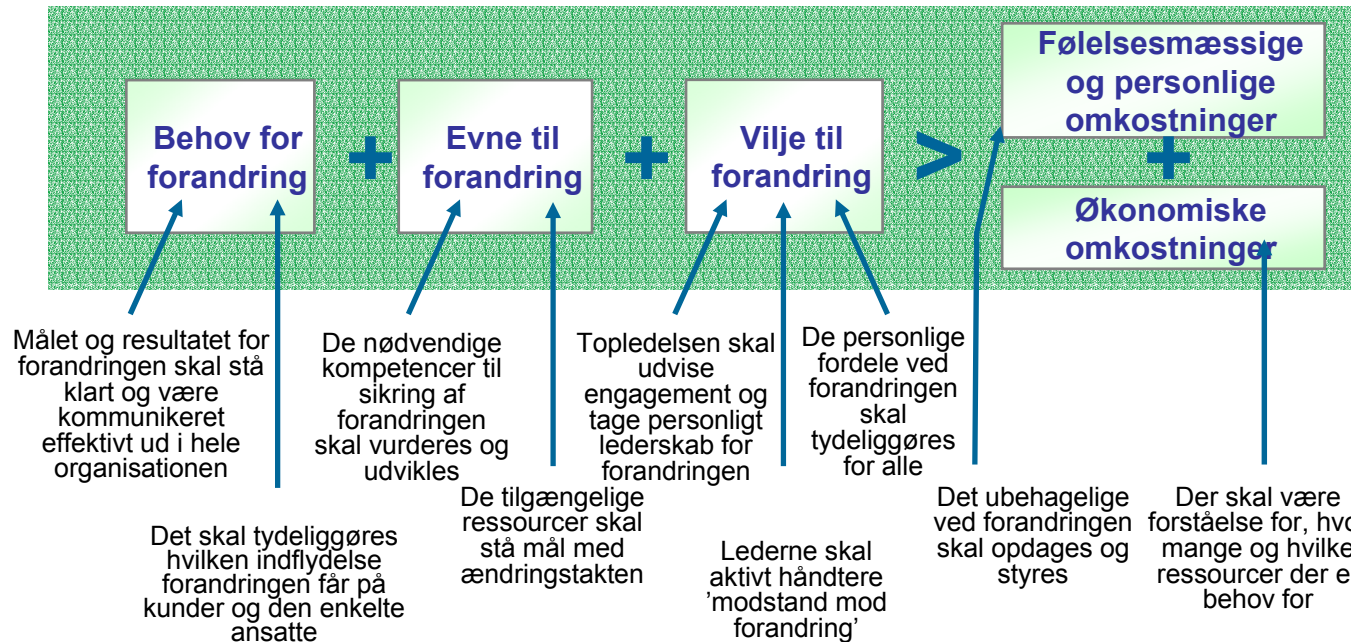

De fleste forandringsprojekter løber ud i sandet...

Virksomheden er forandringsparat, når:

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

... og der er mange gode grunde til, at kun få topledere kan hævde at have gennemført store forandringsprocesser succesfuldt

Projektarbejdsformen

Definition

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

- **At man gennemfører en egentlig projektorganisering**
- beslutter hvem der har hvilke opgaver o.s.v.
- **At man anvender projektstyringssystemer til sikring af kvalitet, tid og omkostninger**
- d.v.s. man styrer på de tre kritiske områder
- **At der er en projektkultur**
- d.v.s. indstillingen til at arbejde i projekter er positiv og kendt

Davis & Lawrence 1977

Projektarbejdsformen

To projekttyper...

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

Projekttyper:	Driftsprojektet	Udviklingsprojektet
Målsætning	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Åbenhed og enighed om mål.</i> • <i>Operationaliserede resultatkrav.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Skabelse af motivation.</i> • <i>Vidtløftige visioner.</i>
Planlægning	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ressource-optimering.</i> • <i>Realistisk drejebog.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kommunikation.</i> • <i>Orienteringsredskab.</i>
Gennemførelse	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Styring og kontrol.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Udforskning, afprøvning af nye muligheder og grænser.</i> • <i>Proaktiv indgriben.</i> • <i>Justere vision og mål.</i>
Evaluering	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Retfærdig vurdering i.f.t. det lovede og det gjorte.</i> • <i>Tilbageskuende vurdering af præstationer.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Fremadrettet, strategisk.</i> • <i>Resultater til implementering i driftsorganisation.</i> • <i>Lærepunkter til fremtidigt projektarbejde.</i>

Projektarbejdsformen

Opmærksomhedspunkter

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

Vidsyn	Snæversyn
<ul style="list-style-type: none"> • Projektet har en fortid • Projektet har en eftertid • Termin og budget skal svare til opgavens kvalitet og omfang • Projektet har interesserter • De rigtige ressourcer skal findes • Projektet har vanskeligt identificerbare mål • Det drejer sig om at løse den rigtige opgave • Usikkerhed skal bruges • Projektets helhed skal styres • Der skal koordineres med andre projekter	<ul style="list-style-type: none"> • Projektet har en begyndelse • Projektet har en afslutning • Termin og budget skal overholdes • Projektet har en organisation • De tildelte ressourcer skal anvendes • Projektet har identificerbare mål • Det drejer sig om at løse opgaven • Usikkerhed skal reduceres • Projektet er midlertidigt og ekstraordinært • Projektets elementer skal styres • Fokus på opgaven

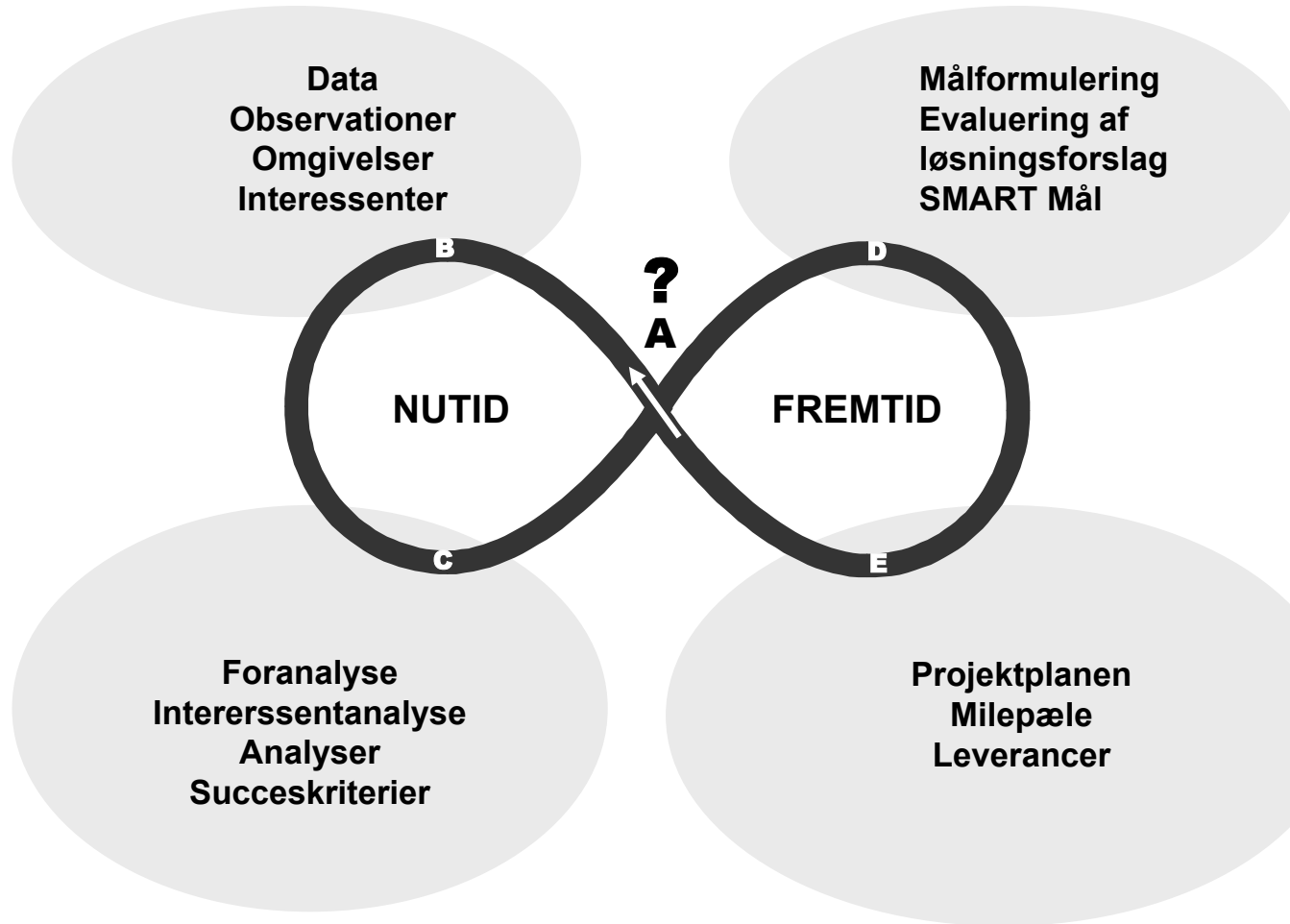

Projektarbejdsformen

Lemniskaten

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

Projektarbejdsformen

5 x 5 modellen

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

Projektopgaven

- Behov og formål
- Idégrundlag
- Resultater
- Rammer
- Dokumentation

Interessenter

- Anvendelse, ejerskab
- Vilje og drivkraft
- Ressourceydelse
- Formel godkendelse
- Social accept

Fremgangsmåde

- Projektformulering
- Projektforløb
- Projektorganisering
- Kommunikation
- Styring

Omgivelser

- Marked
- Teknologi
- Omgivende systemer
- Fysisk miljø
- Regelsæt, normer

Ressourcer

- Viden, kunnen
- Personer
- Materiel, udstyr
- Penge

Projektarbejdsformen

Opgaven

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

1.1 Baggrund.

Hvad er forhistorien. Hvad sætter opgaven i gang.

1.2 Opgave.

Opgave eller projekt der skal gennemføres. Problem der skal løses. Prioritering eller beslutning.

Noget der skal ændres, forbedres eller udvikles.

1.3 Formål.

Hvorfor skal det gøres. Hvad er problemet.

1.4 Resultater.

Hvad vil vi nå, indenfor de rammer vi har.

1.5 Kvalitet.

Hvad kræver vi af resultatet, hvor godt skal det være.

1.6 Anvendelse.

Hvem skal bruge resultater, til hvad.

1.7 Værdibidrag.

Hvad er værdibidraget. Hvilke værdier har løsningen, for hvem.

Projektarbejdsformen

Overblikket

- 2.1 Hvem.** Hvem har opgaven. Hvorfor er det os. Hvem kan hjælpe. Hvem har indflydelse. Hvem er vi afhængige af. Hvem er for og imod. Hvem skal inddrages. Hvem skal informeres.
- 2.2 Indsats.** Hvor meget tid har vi. Hvor meget må det koste. Hvor mange ressourcer har vi til rådighed.
- 2.3 Faser.** Hvilke arbejdsfaser jf. faseplanen er naturlige. Hvem skal følges ad og hvornår.
- 2.4 Viden.** Hvad ved vi allerede. Bruger vi den viden vi har. Hvad mangler vi. Hvem har viden. Hvor kan vi få viden.
- 2.5 Fornyelse.** Er der brug for fornyelse. Har vi nogle realistiske ideer. Har vi alternativer parat. Bruger vi vor egen og andres kreativitet.
- 2.6 Vanskeligheder.** Hvor ligger de største hindringer, vanskeligheder, afhængigheder, og hvordan vil vi reagere. Hvilke risici ser vi. Hvad kan gå mest galt. Hvad er ukendt.

Projektarbejdsformen

Planen

Projekt- og teamledelse

A
N
K
E
R
H
U
S

- 3.1 Indhold.** Hovedaktiviteter og delaktiviteter.
- 3.2 Arbejdsformer.** Kvalitet i opgavens gennemførelse. Ansvarlighed, engagement, loyalitet. Handlingsniveau. Teamwork.
- 3.3 Metoder.** Effektivitet i opgavens gennemførelse. Værktøjer, hjælpemidler, instruktioner, vejledninger.
- 3.4 Aftaler.** Sikkerheden for opgavens gennemførelse. Afhængigheder, bindinger.
- 3.5 Planer.** Hovedplaner, delplaner. Tidsterminer.
- 3.6 Budget.** Værdiforbrug i tid og kr.
- 3.7 Målepunkter.** Vejledning: Hvordan og hvornår efterprøve sandsynligheden for succes.

Projektarbejdsformen

Modsætninger...

- Eksperimenterer vs. søger endegyldige svar
- Respekterer improvisering vs. forudsigelser
- Opfinder nye måder vs. forsvarer fortidige
- Dyrker ubalancer vs. balancer
- Søger argumenter vs. regler
- Opmuntre til tvivl vs. fjerner tvivl
- Søger modsætninger vs. fraråder dem

Altså når vi arbejder med virkelige udviklingsprojekter

Projektarbejdsformen

Individet i projektet

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

- Søger dialog vs. envejskommunikation
- Bruger aktivt argumenter vs. kommando
- Skaber social kontrol
- dyrker relationer vs. hierarkisk kontrol
- Viser og har tillid vs. mistillid
- Uddelegerer konflikter vs. opsuge konflikter
- Tør give slip vs. at være i kontrol

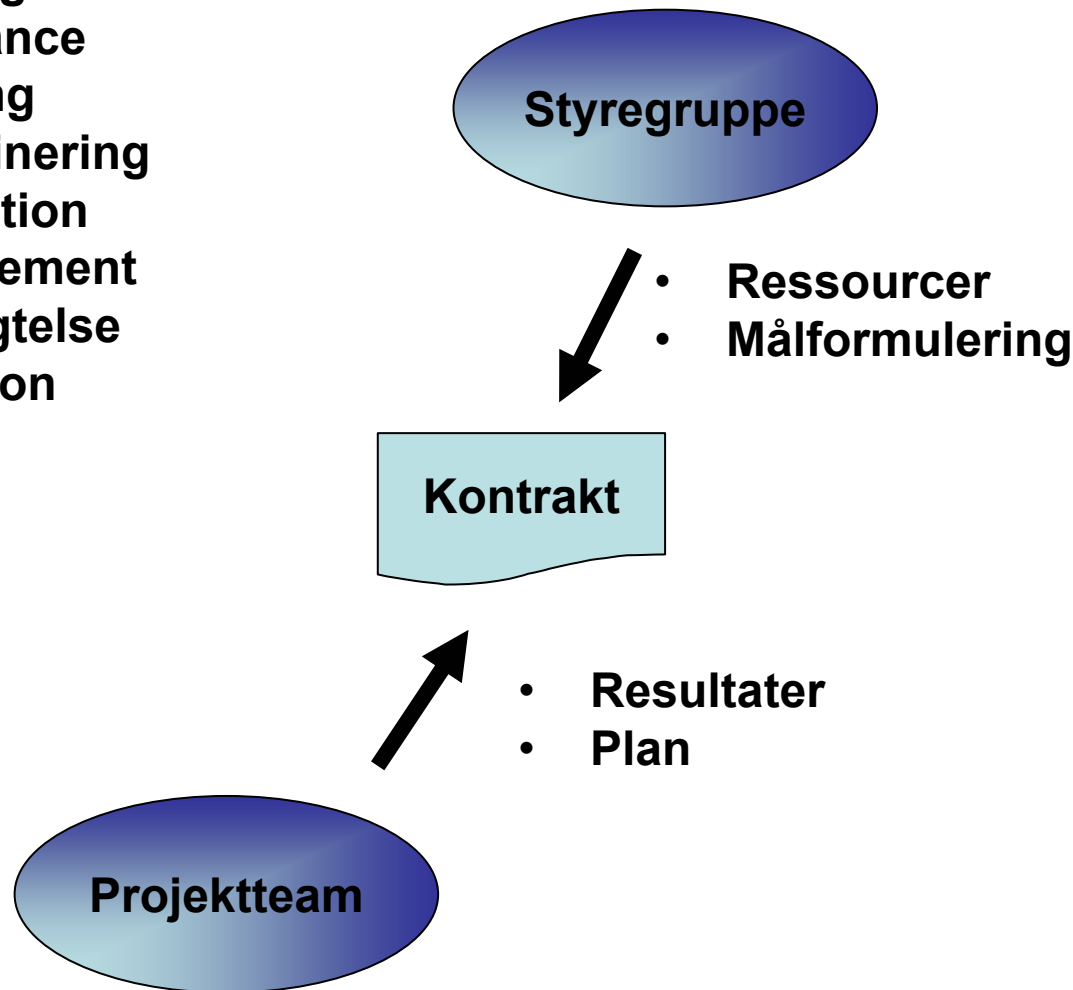
Projektarbejdsformen

Målformulering

- Retning
- Leverance
- Samling
- Koordinering
- Motivation
- Engagement
- Forpligtelse
- Ambition

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

Projektarbejdsformen

Målformulering

Formål:

- Hvorfor gør vi det her?
- Hvad er problemet?
  - ”For at....”

Leverancer:

- Hvordan realiseres formålet?
- Hvilke mål vil vi opnå?
- Projektets leverancer?
  - ”Ved at levere...”

Succeskriterier:

- Er formålet nået?
- Måling af projektets effekt i driftsfasen
  - ”Vi kan se det når vi ved at...

Projektarbejdsformen

SMART (e) Mål

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

Specifikke
Målbare
Accepterede
Realistiske
Tidsbaserede

Gælder for leverancer, delleverancer, milepæle, formål...

Projektarbejdsformen

Målhierarki

- At projektteamet identificerer alle projektets leverancer - med udgangspunkt i formål/succeskriterierne
- At det overordnede, unikke formål forvandles i målhierakiet til flere mindre og mere konkrete leverancer.
- Udgangspunktet er det oprindelige kommissorium, opdrag eller opgavebeskrivelse.

Målhierakiet er grundlaget for den videre planlægningsproces. Faseplan, milepæle og gates struktureres efter målhierakiet.

Projektarbejdsformen

Målhierarki

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

Trin 1: Start i toppen. Spørg med *hvordan skal vi opnå det forventede resultat*. Brug faseplanen til at få inspiration til del-/mellemlresultater.

Trin 2: Formuler alt som resultater brug flere ord. F.eks. ikke bare "Rapport", men "Rapport der entydigt og objektivt konkluderer hvad ressourcfordelingen skal være fremover".

Trin 3: Find den mest logiske sammenhæng mellem de "forventede resultater". F.eks. det kan være at der er tre hovedområder i projektet. Et område der handler om effektivisering, et andet område der handler om IT-anskaffelse og endelig et område der handler om organisationsudvikling.

Trin 4: Gør målhierakiet kommunikerbart, lad projektteamet drøfte logikken i sammenhæng, ambitionsniveau osv.

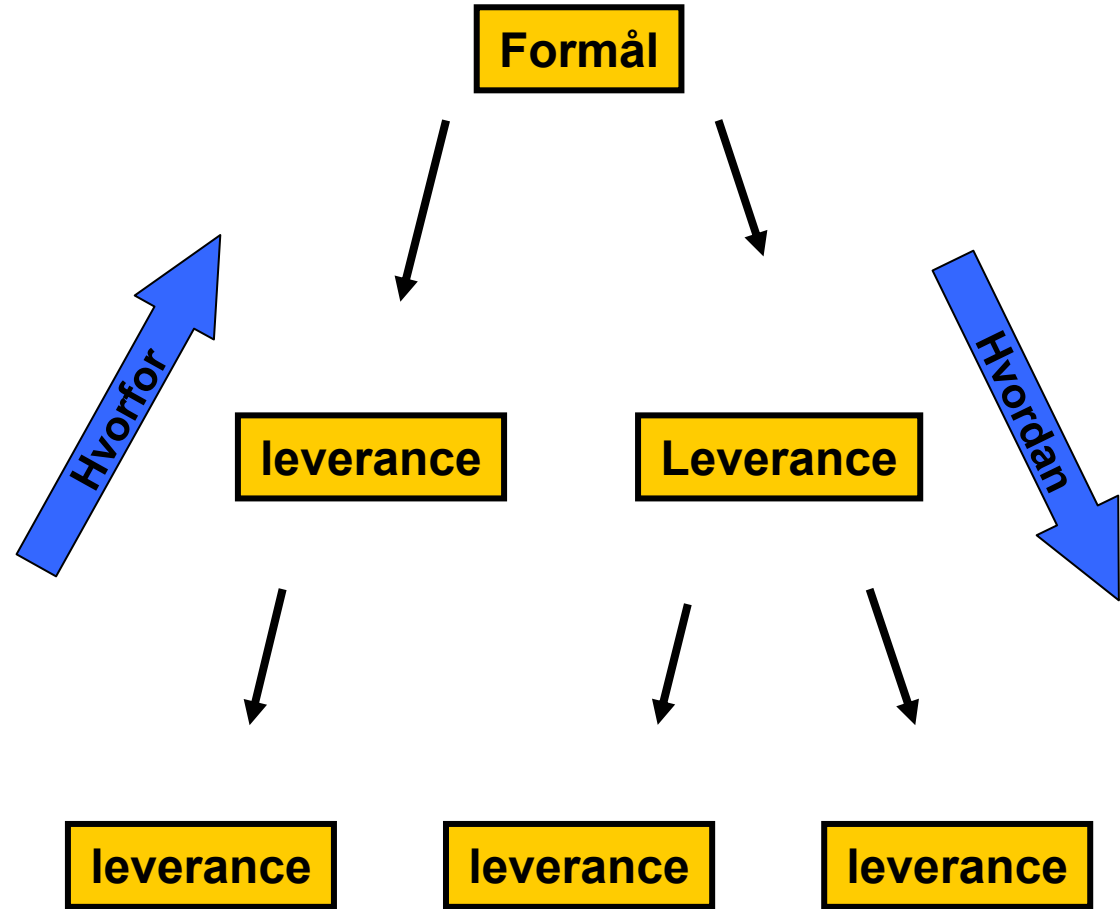

Projektarbejdsformen

Målhierarki

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

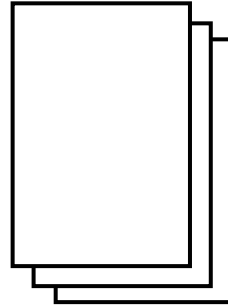
Projektarbejdsformen

Daglig opfølgning

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

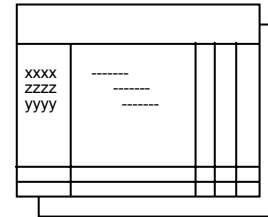
Projektbeskrivelse

Opfølgning

Tiden der er gået
Chancen for succes
Risiko for fiasko

Projektplan

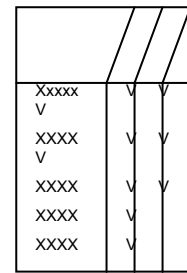
Detaljer

Ikke for detaljeret

Projektstyring

Opnåede og
fremtidige resultater

Personlig plan

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

Projektorganisering

Projektorganisering

Med hvilket formål?

- **At specialdesigner en organisation til formålet**
- **At sikre god interessent håndtering**
- **Klarhed om ansvar og ejerskab**
- **At give plads til team-samarbejde**
- **At sikre en effektiv arbejdsform**

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

Projektorganisering

Vigtige Faktorer

- Opgavetypen – drift/udvikling
- Prioritering – strategisk betydning
- Projektkulturen
- Tilgængelige ressourcer
- Ambitionerne
- Interessent analysen

Den gode organisation er:

- Fagligt kvalificeret
- Beslutningsdygtig
- Kendetegnet ved en klar opgave og ansvarsfordeling
- Opgaveorienteret
- Kundeorienteret

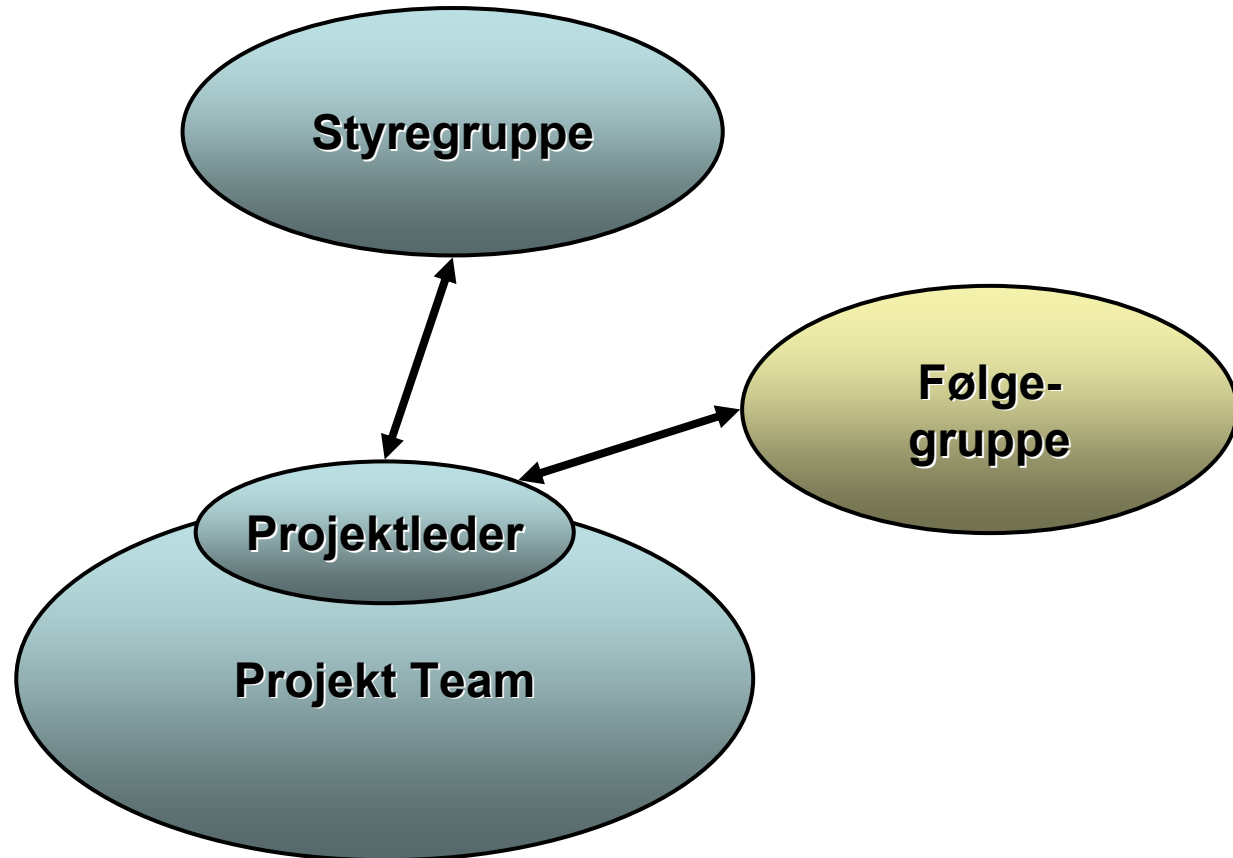

Projektorganisering

Vigtige Faktorer

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

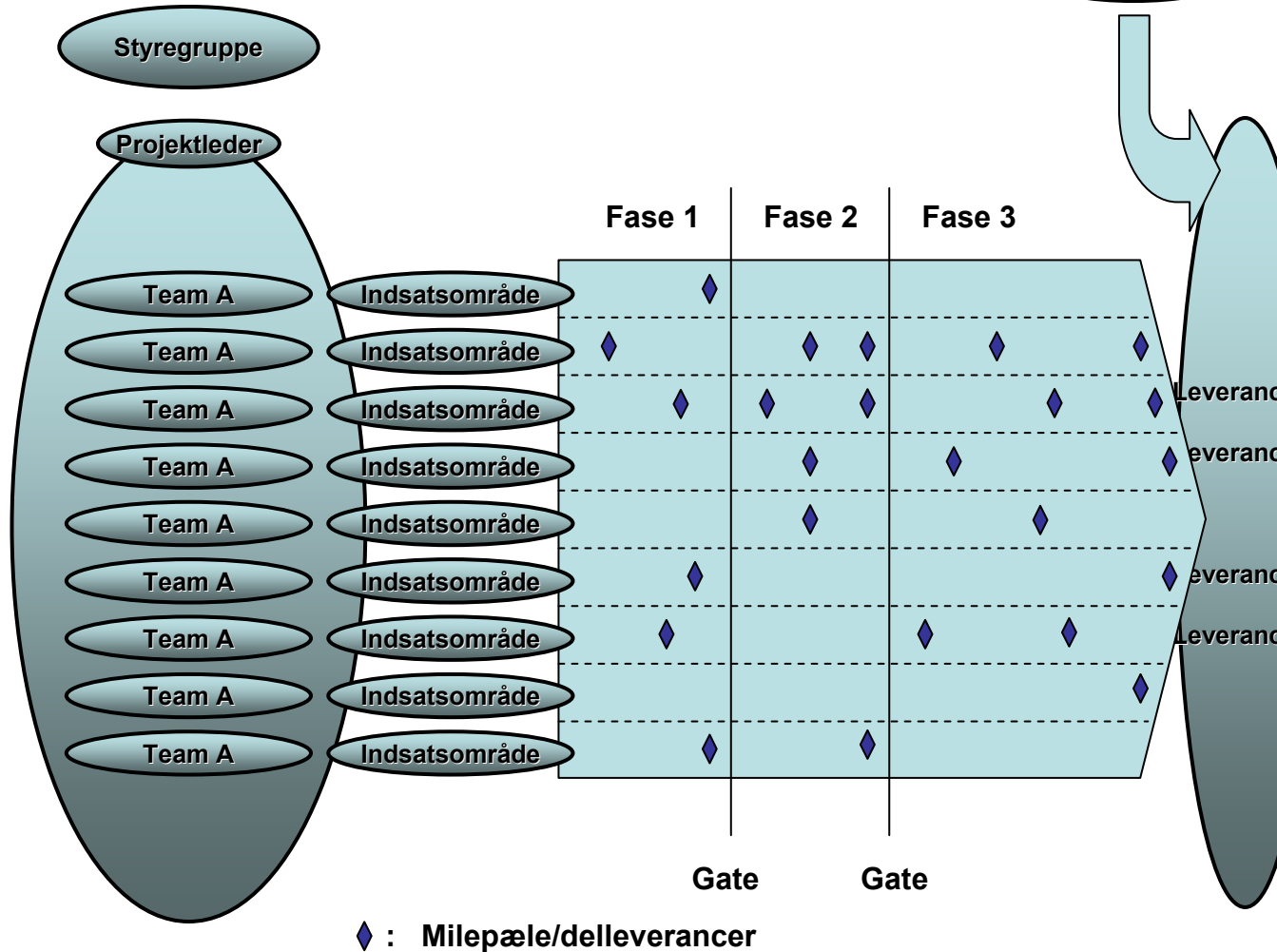

Projektorganisering

Indsatsområder

Projekt- og teamledelse

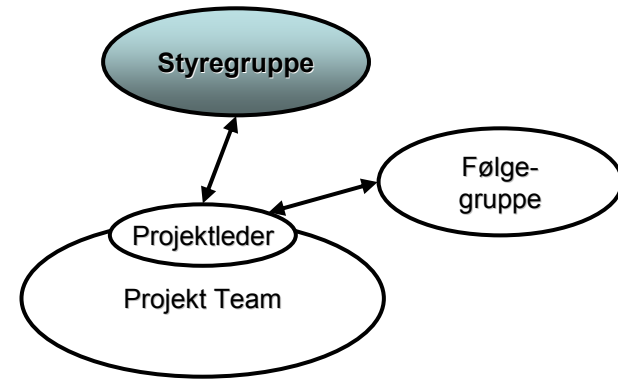
A N K E R H U S

Projektorganisering

Styregruppens rolle

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

- Sikre mål opfyldelse
- Sign off
- Sikre ressourcer
- Træffe beslutninger
- Sikre koordinering
- Udpege en projektleder
- Styre projektporteføljen
- Konflikthåndtering

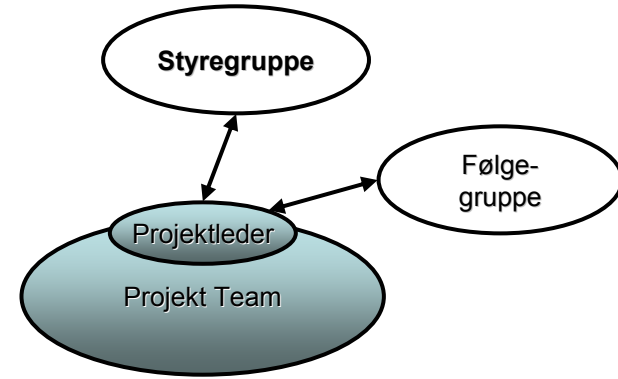
Projektorganisering

Projektlederens rolle

- Sikre mål opfyldelse
- Sign off
- Sikre ressourcer
- Træffe beslutninger
- Sikre koordinering
- Udpege en projektleder
- Styre projektporteføljen
- Konfliktåndtering

Projektgruppens rolle

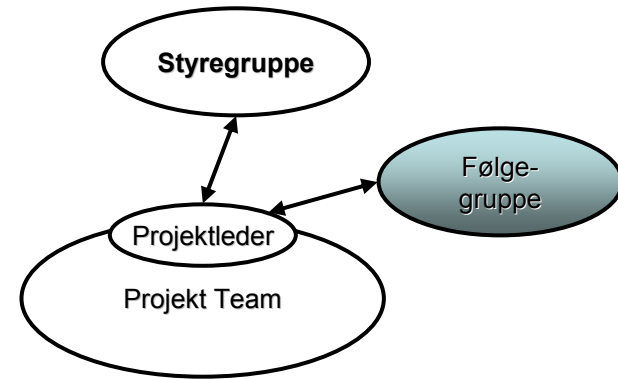
- Udføre arbejdet
- Leverer leverancer
- Sikre succeskriterier opnås
- Fungere som team
- Lægge planer
- Etc.

Projektorganisering

Følgegruppens rolle

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

- **Være høringsorgan**
- **Samle relevante interessenter**
- **Støtte projektlederen på dennes opfordring**

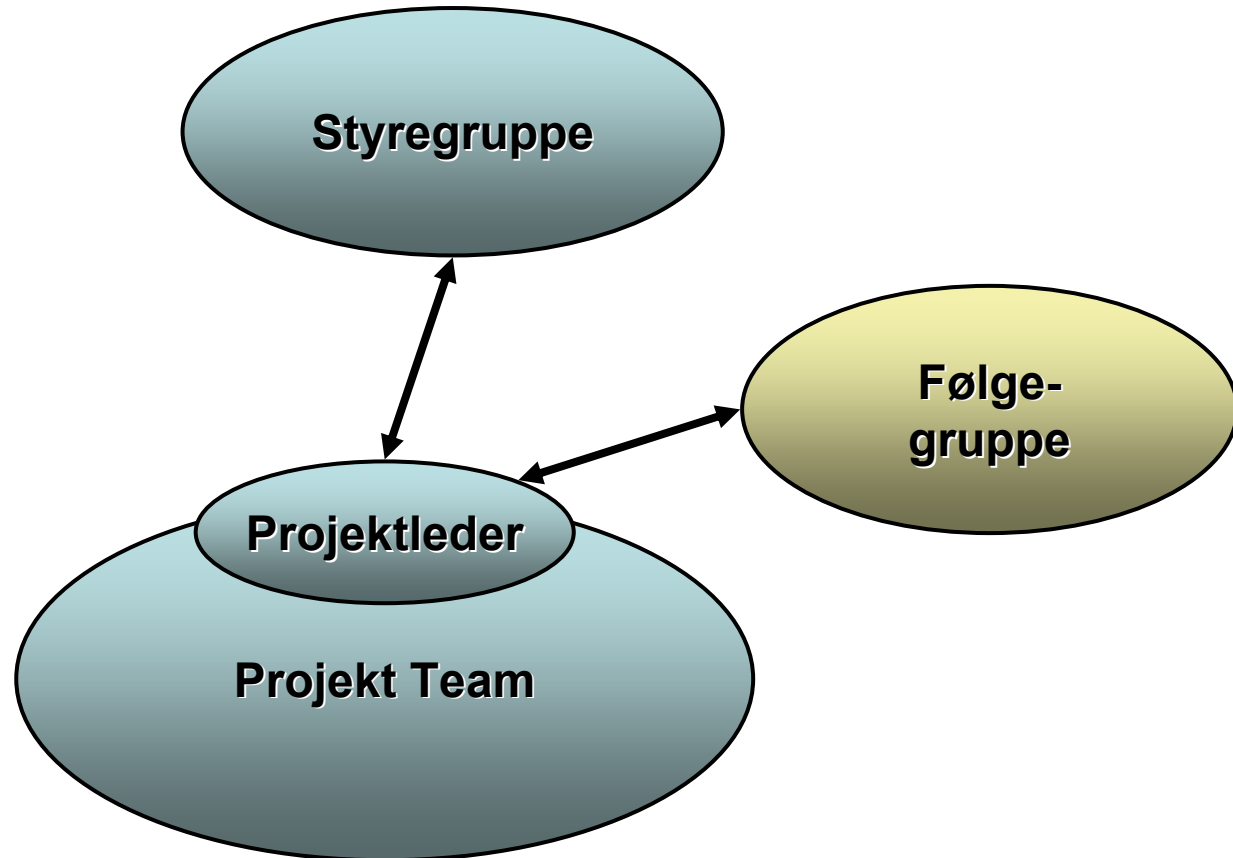

Projektorganisering

Vigtige Faktorer

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

Projektorganisering

Basis- versus projektorganisering

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

	<i>Basisorganisation</i>	<i>Projektorganisering</i>
<i>Situation</i>	<i>Typificeret</i>	<i>Defineret</i>
<i>Mål</i>	<i>Implicit i regelsæt</i>	<i>Defineret</i>
<i>Teknologi</i>	<i>Standard</i>	<i>Ad hoc</i>
<i>Koordinering</i>	<i>Ad hoc</i>	<i>Designet</i>
<i>Succes</i>	<i>Korrekt regelanvendelse</i>	<i>Resultater</i>

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

Interessent analyse

Interessent analyse

Mulige interessenter

- **Kunder**
- **Leverandører**
- **Aktionærer**
- **Projektdeltagere**
- **Ledelsen**
- **Fagforeninger**
- **Interesseorganisationer**
- **Kolleger**
- **Naboer**
- **Etc...**

Tænk i faglige, politiske, etiske, praktiske, formelle og naturligvis ressourcemæssige baner...

Interessent analyse

- Et dynamisk værktøj

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

Identifikation af projektmål
Projektets formål og leverancer
Succeskriterier

**Interessent-
analysen**

Identifikation af interesser
Konfliktmuligheder
Konfliktberedskab

Organisering
Deltagere i styre-, arbejds- og
høringsgrupper

**Tilrettelægning af forløb,
angrebsmåde**
Beslutningsproces

Forankring af projektet
Ambassadørvirksomhed

**Tilrettelægning af
påvirkningsaktivitet**
Information, Høring, lytte
Lobbyvirksomhed
Informationsstrategi

Tilrettelægning af styringen
Indflydelse
Beslutningstagen

**Identifikation af mulig
arbejdsindsats**
Ydelser
Finansiering
Ressourcer

Risiko/konfliktberedskab
Årsager
Forebyggende/afbødende
handlinger

Interessent analyse

Indhold og metode

Interessentanalysen gennemføres i følgende trin:

- 1. Identifikation af interessenterne**
*Tænk projektets faseforløb igennem.
Hvem kommer i berøring med projektet?
Hvem ønsker vi at involvere i projektet?*
- 2. Beskrivelse af interessenternes indstilling til projektet**
Brug modellen "interessenternes indstilling"
- 3. Analyse af potentielle interessekonflikter og interessesammenfald**
Overvej fremgangsmåder og organisering af projektet for at løse konflikter på fornuftig måde og for at udnytte alliancer
- 4. Handling!**

Interessent analyse

Interessenternes indstillinger

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

Forkæmper	<ul style="list-style-type: none"> - Brænder for sagen - Stærk fortaler - Vil gøre en aktiv indsats
Advokat	<ul style="list-style-type: none"> - Ønsker sagen fremmet - God fortaler - Kan aktiveres
Følgesvend	<ul style="list-style-type: none"> - Støtter ved påkald - Må styres i rigtig retning
Skeptiker	<ul style="list-style-type: none"> - "Vis mig" - Vil se resultater før engagement
Passiv modstander	<ul style="list-style-type: none"> - Følger ikke med - Søger modargumenter - Prøver at overbevise
Aktiv modstander	<ul style="list-style-type: none"> - Modarbejder aktivt - Overbevist om, at projektet skal slutte

Interessent analyse

Interessenternes indstillinger

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

- **Hvilke fordele/ulemper oplever interessen?**
Tag højde for, eks
  - Indflydelse
  - Magt/prestige
  - Syn på øvrige interessenter
  - Egen fremtidige rolle
  - Usikkerhed
- **Der er forskel på den objektive og den subjektive afvejning af fordele/ulemper!**

Interessent analyse

Interessents betydning

Projekt- og teamledelse

A N K E R R H U S

Medvirken
i projektet

Gidsel

*Informerer,
undervises og
interviewes*

Ressourceperson

*Involveres, møder,
workshops,
arbejdsgruppe*

Ekstern

Interessent

*Orienteres,
nyhedsbreve,
image*

Grå eminence

*Høres, interview,
møder,
følgegruppe*

Indflydelse på projektet

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

Milepælsplanlægning

Milepælsplanlægning

Behov for en plan

Dem der stiller opgaven

- Mennesker der skal bruge projektets værdiskabende egenskaber
- Ønsker reel sandsynlighedsvurdering af, at de får projektets resultater som aftalt

Dem der skal gennemføre opgaven

- Mennesker der ønsker succes med deres levering af opgaven
- Mennesker der ønsker, at deres virksomhed/organisation trives og udvikles

Begge parter

- Interesseret i at planer bliver holdt
- Det bliver de, hvis de er realistiske og hvis det projektteam der skal gennemføre planerne, står 100% bag

Milepælsplanlægning

Teamet lykkes når...

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

- Teamet påtager sig opgaver, der er så komplicerede, at de ikke kan løse dem alene som enkeltpersoner
- Teamet løser opgaver, de ikke er uddannede til eller har erfaring med
- Teamet samarbejder tæt og på "tværs" for at levere værdier i projektet
- Teamdeltagerne udvikler og inddrager andre teamdeltageres evner, færdigheder og kvaliteter for at løse opgaverne
- Teamet får vanskelige opgaver til at lykkes samtidig med, at de accepterer at der er risiko for at lave fejl
- Teamet retter fejlene - og lærer af dem

Milepælsplanlægning

Begreber

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

Leverance

Det der skal leveres...

Milepæl

Vigtige tidsfastsatte delleverancer

Faser

Ændringer i arbejdsform

Beslutningspunkter

Naturlige opdelinger

Aktiviteter

"Det der skal gøres"

Indsatsområder

En gruppering af leverancerne

Geografisk, problemtyper, processer

Organisatorisk, information,

projektledelse

Gate

En milepæl der afslutter en fase

Binding

En betinget milepæl

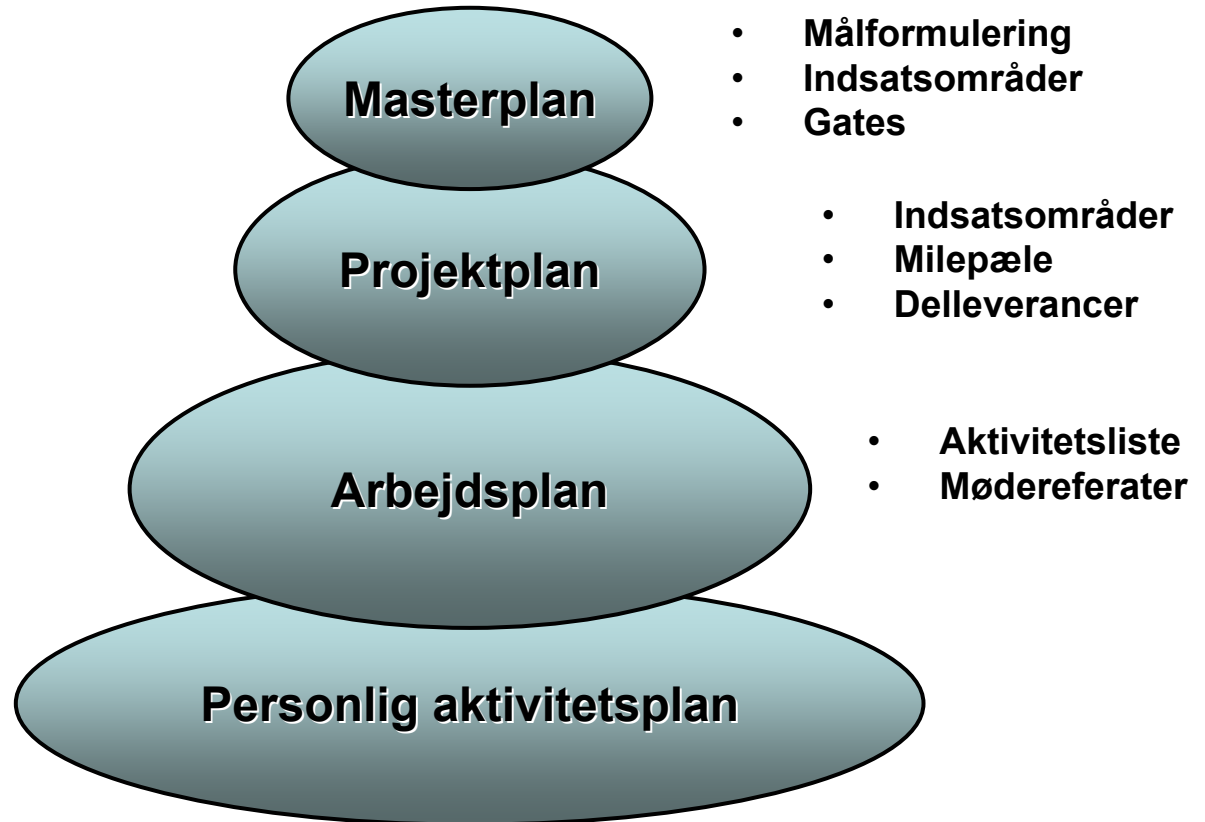

Milepælsplanlægning

Niveauer

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

Milepælsplanlægning

Definition: Milepæl

- Milepæl er et middel til entydig formulering af de delleverancer og leverancer, som skal nås i forløbet.
- At arbejde med milepæle vil sige at fokusere på målene for arbejdet fremfor på midlerne og aktiviteterne for at nå dertil.
- I udviklingsprojekter må midlerne ofte vælges undervejs.
- Milepælene udgør styringsplanen for arbejdet. Formulering af milepæle er mere præcis og entydig end formulering af aktiviteter. Brug af en milepælsplan er et nyttigt delegeringsmiddel for projektlederen.
- Vælg milepæle i arbejdsforløbet for hver hovedaktivitet/indsatsområde, midt i og som afslutning.

Milepælsplanlægning

Beskrivelse af milepælene

For milepæle gælder, at der skal beskrives

- En entydigt resultat - et produkt, en tilstand
- Det skal være målbart, synligt & entydigt
- Kvalitet og kontrollen af denne skal være beskrevet
- Der skal være krav til hvordan resultatet skal dokumenteres
- Væsentlige forudsætninger skal beskrives
- Husk projektteamet/projektledelsen alene afgør om milepælene er nået

Tegn milepælene ind i projekt- og aktivitetsplaner.

I planerne er milepælene ”et symbol med et tidspunkt”

Milepælsplanlægning

Eksempler på milepæle

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

- Beslutningspunkter ved overgang til ny hovedaktivitet og ved valg af løsninger og midler i projektet
- Koordinationspunkter hvor arbejdet på flere indsatsområder skal færdiggøres til fælles punkt
- Klar-parat-start punkter, hvor flere ting skal koordineres før start
- Godkendelser - interne såvel som eksterne
- Afprøvninger
- Ansvarsoverdragelser - til og fra projektorganisationen
- Færdiggørelser, som er tidskritiske eller forbundet med usikkerhed
- Leverancer og ydelser (gensidige)
- Mellemprodukter, slutprodukter, synlige arbejdsresultater
- Synlige tilstande og stadier undervejs

Milepælsplanlægning

Målepunktsplan

Ansvarlig/sluttermin/plan nr./aktivitet

Angivelse af om det er en milepæl, en binding eller en gate

Resultat

Det der skal leveres ved målepunktet?

Plan

Aktion/plan/budget for at nå målepunktet?

Afhængighed

Beslutninger eller "leverancer" fra andre, for at nå målepunktet?

Vurdering

Hvordan resultatet vurderes og af hvem (hvem skal bruge resultatet - til hvad)?

Beslutning

Hvilke beslutninger skal kunne træffes ved målepunktet?

Risikovurdering

Hvad kan gå galt, hvor alvorligt, er der løsningsforslag klar?

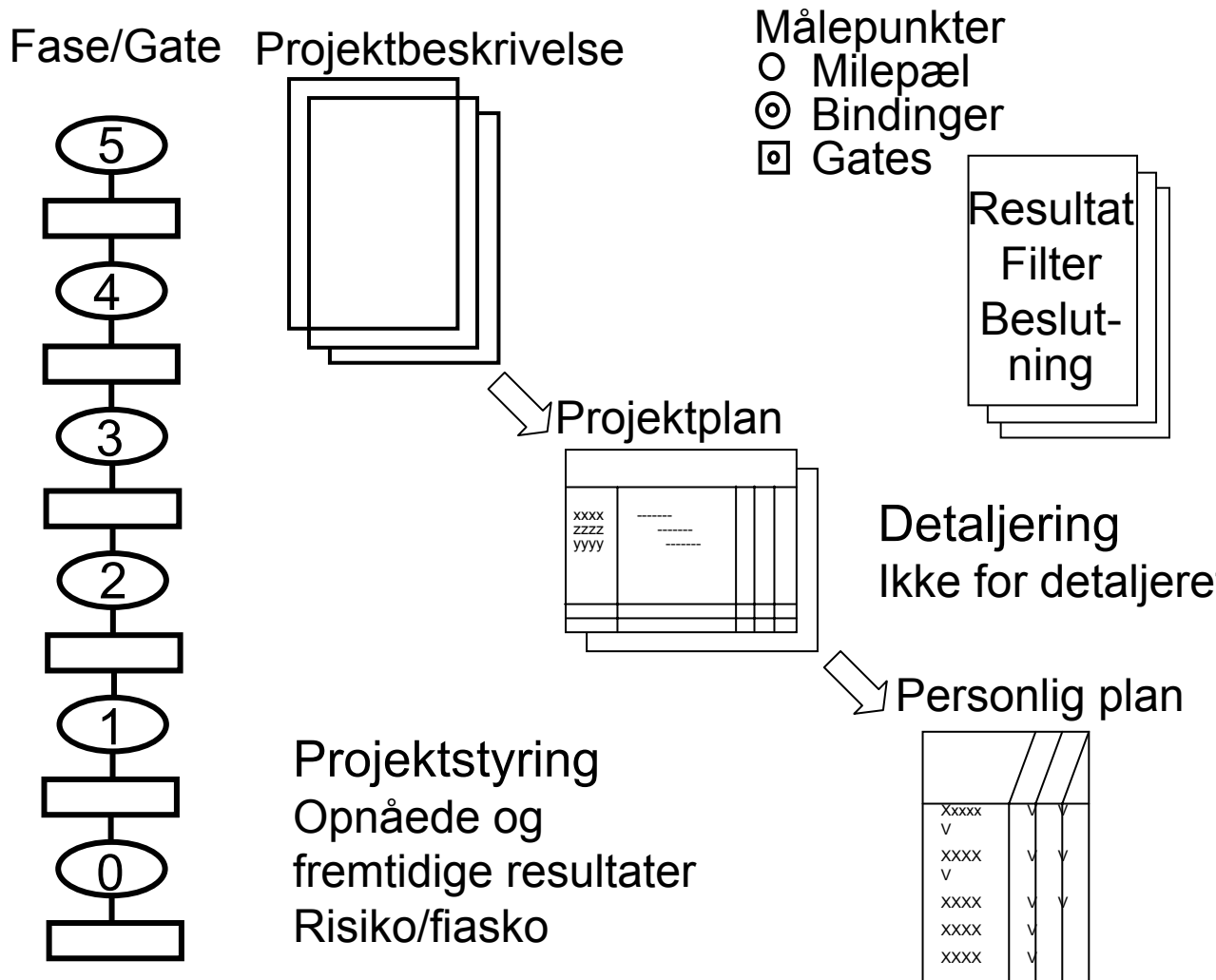

Milepælsplanlægning

Grundlæggende bestanddele

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

Projektarbejdsformen

9 råd til projektlederen...

Projekt- og teamledelse

A N K E R H U S

1. Skab forankring for projektet med afsæt i en positiv vision, som på samme tid er konkret og kan rumme forskellige løsninger!
2. Gør ikke vold på projektteamets egne virkeligheder ved at autorisere én fælles virkelighed for projektet!
3. Justér projektmålet til situationen - hele tiden!
4. Brug projektplanerne strategisk - til pejling for og af projektets ambitioner og præstationer!
5. Stil urimelige krav, insistér og vær fair!
6. Frygt ikke kaos, for først da er der indhold i styring og koordinering!
7. Del projektets succes i projektteamet - I bliver sikkert afhængige af hinanden igen senere!
8. Definer projektets grænser efter omstændighederne!
9. Du har ansvaret for..... sjældent magten til!